EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 3.12.2025
COM(2025) 688 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o jednáních vedených Komisí v oblasti vývozních úvěrů ve smyslu nařízení (EU) č. 1233/2011

1. Úvod

V příloze I nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1233/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o uplatňování některých pravidel v oblasti státem podporovaných vývozních úvěrů a o zrušení rozhodnutí Rady 2001/76/ES a 2001/77/ES[1] se stanoví, že Evropská komise poskytne Evropskému parlamentu zprávu o jednáních týkajících se státem podporovaných vývozních úvěrů. Tato zpráva se zabývá hlavním vývojem mezinárodních pravidel pro vývozní úvěry, ke kterému došlo v průběhu roku 2024 (od 1. ledna do 31. prosince).

Od konce 70. let 20. století je hlavním fórem pro mezinárodní pravidla v oblasti vývozních úvěrů **Ujednání OECD o státem podporovaných vývozních úvěrech** (dále jen „ujednání“)[2]. Kromě obecných pravidel pro transakce vývozních úvěrů obsahuje ujednání také „odvětvové dohody“, které se týkají zvláštních pravidel financování pro konkrétní průmyslová odvětví a druhy činností včetně odvětvové dohody o změně klimatu, odvětvové dohody o lodích a odvětvové dohody v oblasti letectví.

2. Vývoj v OECD během sledovaného období

Nejvýznamnější vývoj ve sledovaném období se týkal: přezkumu článku 6 ujednání s cílem rozšířit zákaz projektů uhelných elektráren na všechny projekty využívající fosilní paliva, zahájení diskusí o specifických podmínkách financování sociální infrastruktury a podpory rozvojových zemí, přezkumu jednotlivých tříd projektů v odvětvové dohodě o změně klimatu, zahájení diskusí o změně odvětvové dohody o lodích, zejména s cílem zohlednit lodě s nulovými a nízkými emisemi, a to na prvním zasedání neformální skupiny odborníků výboru pro stavbu lodí dne 15. března 2024, a vytvoření skupiny odborníků pověřené přezkumem seznamu podle Úmluvy z Kapského města ohledně odvětvové dohody v oblasti letectví (dále jen „skupina odborníků podle Úmluvy z Kapského města“) dne 18. listopadu 2024. Níže je uvedena řada dalších významných událostí.

Podpora fosilních paliv

V návaznosti na návrh revize článku 6 ujednání, který EU předložila účastníkům v červenci 2022 s cílem rozšířit zákaz projektů uhelných elektráren na všechna fosilní paliva (včetně činností těžby a přepravy energetického uhlí, činností průzkumu, těžby, přepravy, skladování, rafinace, distribuce ropy a zemního plynu pro energetický sektor a neomezené výroby elektřiny), jakož i na obnovený návrh z listopadu 2023, v němž poskytla více informací o svém přístupu, předložila EU v březnu 2024 nový návrh revize článku 6. Tento návrh uváděl, že by účastníci neměli poskytovat státem podporované vývozní úvěry ani vázanou pomoc odvětví energie z fosilních paliv, ledaže by se jednalo o omezené a jasně definované okolnosti, které jsou v souladu s limitem nárůstu teploty o 1,5 °C a s cíli Pařížské dohody.

V návaznosti na další návrhy a podněty účastníků byl 24. listopadu 2024 předložen nový společný návrh a účastníci byli vyzváni, aby do poloviny prosince předložili své připomínky. Vzhledem k tomu, že se do konce roku nepodařilo dosáhnout dohody mezi účastníky, jednání pokračovala i v roce 2025.

[1] Úř. věst. L 326, 8.12.2011, s. 45.

[2] V současné době má ujednání 11 účastníků, kterými jsou: Austrálie, Evropská unie, Japonsko, Kanada, Korea, Nový Zéland, Norsko, Spojené království, Spojené státy, Švýcarsko a Turecko.

Ustanovení týkající se platby předem v rámci ujednání

Vzhledem k tomu, že 13. prosince 2024 měla skončit platnost flexibility, na které se účastníci dohodli v prosinci 2023 a která dočasně snižuje požadavky na platby předem z 15 % na 5 % pro transakce v zemích kategorie II, začaly se vést diskuse o tom, zda by tato flexibilita měla být stanovena jako trvalá, včetně toho, zda by bylo možné zaměřit flexibility i na sociální infrastrukturu. EU v této souvislosti předložila dokument, který vyzýval k analýze potřeb a cílů jednotlivých zúčastněných stran ujednání založené na faktech s cílem zajistit, aby jakékoli rozhodování o případných změnách ustanovení týkajících se plateb předem bylo v souladu se základními zásadami OECD, jako je například přilákání soukromého kapitálu, udržitelné úvěrové postupy a spravedlivé rovné podmínky.

Na základě diskuse mezi účastníky byl vyvozen závěr, že účastníci v tuto chvíli nemají zájem změnit flexibilitu plateb předem na trvalou, a že platnost této flexibility skončí 13. prosince 2024. Účastníci i přesto konstatovali, že diskuse o snížení platby předem a diskuse týkající se sociální infrastruktury souvisejí s širší problematikou zvyšování podpory pro rozvojové země, a dohodli se, že budou pokračovat v diskusích o tom, jak tuto širší problematiku co nejlépe řešit.

Otázky pomoci související s obchodem

Koncem roku 2024 sekretariát OECD navrhl, aby byly do ujednání zahrnuty požadavky na podávání zpráv a závazek uplatňovat mezinárodní veřejnou soutěž při poskytování nevázaných úvěrů na oficiální rozvojovou pomoc, které jsou vymezeny v dohodě o nevázaných úvěrech na oficiální rozvojovou pomoc. Účastníci vyzvali sekretariát OECD, aby vypracoval návrh textu pro zasedání v březnu 2025.

Kromě toho byly zahájeny diskuse o revizi metodiky stanovené v ujednání pro výpočet úrovně úlev u transakcí vázané pomoci. Je možné, že tuto metodiku, která byla vyvinuta v 90. letech 20. století, bude třeba aktualizovat, aby odrážela dnešní realitu.

Odvětvové dohody

Odvětvová dohoda o změně klimatu

Práce na odvětvové dohodě o změně klimatu v roce 2024 se zaměřila na čtyři skupiny odvětví:

- Skupina 1: Odvětví se zástupnými znaky (která nemají žádné definice ani normy) – třída projektů H typu 4 (vodní doprava s nízkými emisemi) a třída projektů J (výroba čistých kapalných a plynných paliv). Pokud jde o třídu projektů H, účastníci se dohodli, že před rozhodnutím o dalším postupu v této projektové třídě počkají na ukončení práce neformální skupiny odborníků výboru pro stavbu lodí. Pokud jde o třídu projektů J, nebylo přijato žádné rozhodnutí o odstranění zástupného znaku obsaženého v příloze I a diskuse pokračují i nadále.

- Skupina 2: Odvětví, na která se vztahuje ustanovení o skončení platnosti a jejichž platnost měla skončit 30. června 2024 – třída projektů G (výroba s nízkými emisemi) a

třída projektů I (využití čisté energie v oblasti nerostů a rud). Účastníci se dohodli, že zachovají třídy projektů stanovené v ujednání, a že nejpozději do 30. června 2026 provedou přezkum mezinárodních norem, které do té doby vypracují, a rozhodnou, zda je zahrnou do záznamů.

- Skupina 3: Původní odvětví – třída projektů B (sanační projekty v elektrárnách na fosilní paliva, náhrada fosilních paliv) a třída projektů C (energetická účinnost). Tato odvětví byla projednávána společně s přezkumem článku 6 (viz výše).

- Skupina 4: Ostatní odvětví – třída projektů D (zachycování, využívání a ukládání uhlíku), třída projektů E (přenos, distribuce a ukládání energie) a třída projektů F (čistý vodík a amoniak). Byly vzneseny otázky týkající se výkladu těchto tříd projektů a byla zahájena diskuse o případné změně textu dodatku I odvětvové dohody o změně klimatu.

Odvětvová dohoda o lodích

První zasedání neformální skupiny odborníků výboru pro stavbu lodí se konalo 15. března 2024, a následně se pak tato skupina sešla ještě 21. června 2024 a 22. listopadu 2024. Diskuse se zaměřily na definici lodí s nulovými a nízkými emisemi a na stanovení konkrétních podmínek financování těchto lodí.

Za účelem pomoci při vytváření rámce pro diskuse a jejich vedení byli přizváni odborníci, aby poskytli prezentace na různá témata včetně strategie a indexů Mezinárodní námořní organizace pro dekarbonizaci námořní dopravy a stávajících taxonomií pro udržitelné financování námořní dopravy. Delegace byly rovněž vyzvány, aby představily své postupy v oblasti financování lodí s cílem lépe pochopit a zmapovat různé postupy EÚD.

EU na základě těchto diskusí předložila v listopadu 2024 návrh na začlenění režimu ujednání o obchodní úrokové referenční sazbě (CIRR) do odvětvové dohody o lodích, neboť se jevilo, že neexistuje žádný jasný důvod, proč by se režimy obchodní úrokové referenční sazby pro standardní transakce podle ujednání a pro transakce týkající se lodí v rámci odvětvové dohody o lodích měly lišit.

Diskuse o dekarbonizaci lodní dopravy a o reformě obchodní úrokové referenční sazby odvětvové dohody o lodích pokračovaly i v roce 2025.

Odvětvová dohoda v oblasti letectví

Na 73. zasedání dne 18. listopadu 2022 začali účastníci uvažovat o tom, jak přezkoumat seznam států, které jsou způsobilé pro snížení minimálních sazeb pojistného (dále jen „seznam podle Úmluvy z Kapského Města“), neboť seznam podle Úmluvy z Kapského Města byl aktualizován pouze o jeden nový stát a žádný přidaný stát nebyl následně vyškrtnut, a dokonce ani přezkoumán. Tyto diskuse vedly na 75. zasedání účastníků odvětvové dohody v oblasti letectví dne 18. listopadu 2024 k vytvoření skupiny odborníků Úmluvy z Kapského Města, která má účastníkům pomoci při revizi seznamu podle Úmluvy z Kapského Města. Dosud probíhají diskuse o tom, jak k této revizi nejlépe přistoupit.

Dne 18. listopadu 2024 předložila EU účastníkům odvětvové dohody v oblasti letectví návrh na úpravu podmínek v rámci odvětvové dohody v oblasti letectví pro vrtulníky, zejména pokud jde o postupy při poskytování podpory před počátkem úvěru. Diskutovalo se také o možnostech změn odvětvové dohody v oblasti letectví ohledně smluv o údržbě, opravách a generálních opravách, jakož i o udržitelném letectví a pobídkách pro vývozní úvěry na dekarbonizaci letectví.

Další vývoj

Reforma obchodní úrokové referenční sazby

V návaznosti na ukončení používání sazby LIBOR v roce 2021 se účastníci na svém 159. zasedání v listopadu 2023 dohodli na prodloužení dočasné marže obchodní úrokové referenční sazby ve výši 100 bazických bodů, jejíž platnost měla skončit dne 14. července 2024, o jeden rok (tj. do 14. července 2025), aby měli čas promyslet trvalejší řešení, které by zajistilo předvídatelnost pro vývozce, kupující i zúčastněné strany. V roce 2024 nepředložili účastníci žádné alternativní návrhy a tato otázka byla ponechána na pořadu jednání, které se konalo v březnu 2025.

Společné postupy

V roce 2024 účastníci navrhli pouze jeden společný postup. Společný postup navržený dne 19. prosince 2024 a následně přijatý účastníky byl zaměřen na zvýšení podpory místních nákladů na pokrytí nákladů na přesunutí městské dálnice Yaoundé Nsimalen v Kamerunu. Tento společný postup vstoupil v platnost dne 31. ledna 2025 a jeho platnost skončí dne 30. ledna 2027.

Komise bude Evropský parlament náležitě informovat o novém vývoji.